BILAGA 5
UPPFÖLJNING AV TIDIGARE AVFALLSPLANER

Innehåll

1 INTRODUKTION 3
2 SAMMANFATTNING AV UPPFÖLJNINGEN 4
3 HÅBO 7
4 KNIVSTA 9
5 SIGTUNA 15
6 UPPLANDS-BRO 17

1 Introduktion

Nedan presenteras resultatet av uppföljningen av respektive avfallsplan och en gemensam sammanfattning av uppföljningen av planerna. Mål med målår har följts upp med avseende på 2020 års siffror om inte annat anges.

Status för de tidigare avfallsplanernas övergripande mål och åtgärder enligt handlingsprogram har bedömts på en tregradig skala enligt följande:

Ej uppnått/genomfört	
Delvis uppnått/genomfört	
Helt uppnått/genomfört	

2 Sammanfattning av uppföljningen

Kommunerna Håbo, Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro har tidigare år haft en avfallsplan för respektive kommun. Både Knivsta och Upplands-Bro kommuner har i arbetet med de tidigare avfallsplanerna genomfört mer än hälften av de åtgärder/aktiviteter som planerats. Håbo kommun har uppnått nästan alla sina delmål i sin tidigare avfallsplan och Sigtuna kommun har en stor andel delmål från sin tidigare avfallsplan som är uppfyllda eller delvis uppfyllda. Nedan redovisas sammanfattningar av uppföljningarna för varje kommuns föregående avfallsplan.

Håbo

I kapitel 3 redovisas de mål, delmål och åtgärder som finns i Avfallsplan 2016–2025 för Håbo kommun. Nedan presenteras resultat över vilka delmål som är uppfyllda respektive delvis uppfyllda. Resultatet som redovisas är för år 2021.

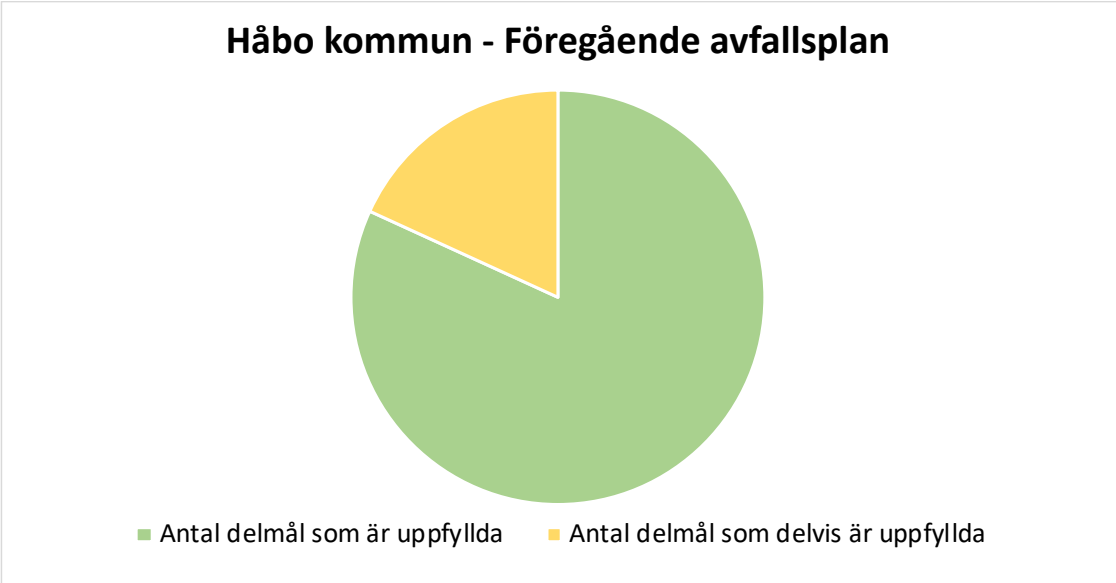

Figur 1 **I Håbo har nio mål uppfyllts och två mål är delvis uppfyllda.**

Knivsta

I kapitel 4 redovisas de mål, inriktningsmål och åtgärder som finns i Avfallsplan Knivsta kommun 2016. I tabellen framgår även vilka av åtgärderna som genomförts. Nedan visas en sammanställning över fördelningen kring andelen åtgärder som utförts, andelen som är delvis är genomförda och andelen som inte har genomförts.

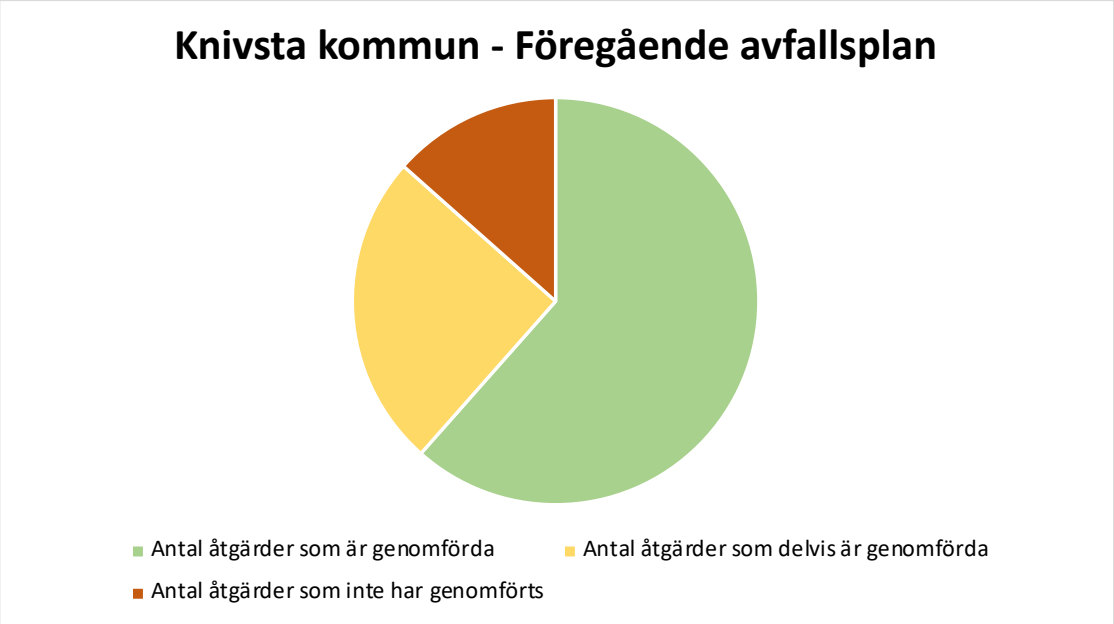

Figur 2 **I Knivsta har 32 åtgärder genomförts, 13 åtgärder har delvis genomförts och 7 åtgärder har inte genomförts.**

Sigtuna

I kapitel 5 redovisas de målområden och delmål som finns i Avfallsplan 2016–2020 för Sigtuna kommun. Nedan visas en sammanställning över fördelningen kring andelen delmål som uppfyllts, andelen som är delvis är uppfyllda och andelen som inte har uppfyllts.

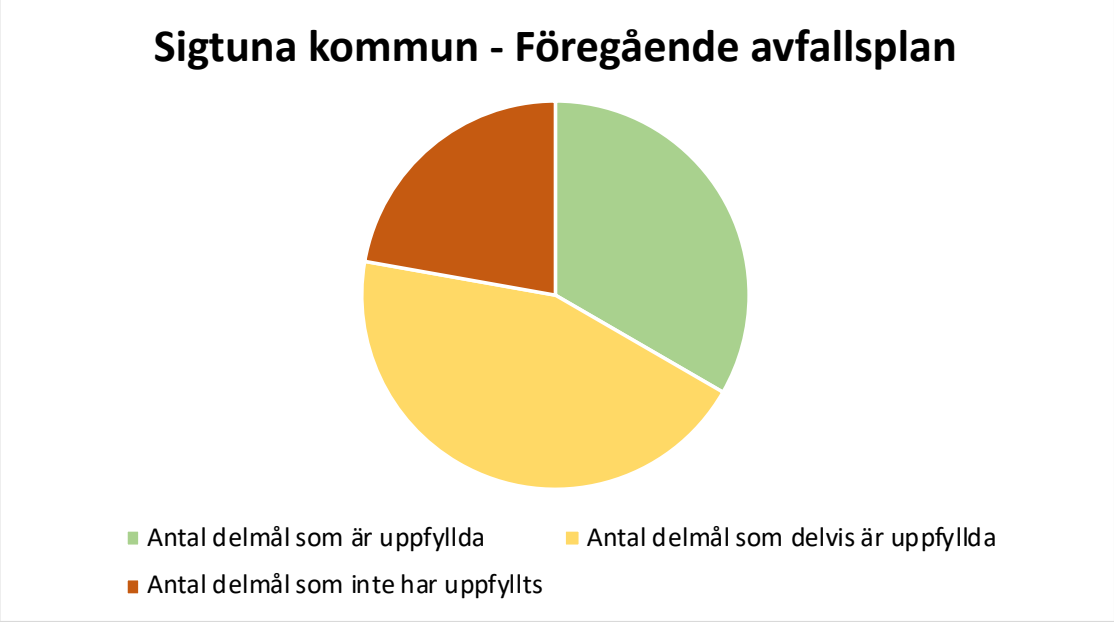

Figur 3 **I Sigtuna har tre mål uppfyllts, fyra mål är delvis uppfyllda och 2 mål har inte uppfyllts.**

Upplands-Bro
I kapitel 6 redovisas de inriktningsmål, mål och aktiviteter som finns i Avfallsplan 2019–2023 för Upplands-Bro kommun. I tabellen framgår även vilka av aktiviteterna som genomförts. Nedan visas en sammanställning över fördelningen kring andelen aktiviteter som utförts och andelen som är delvis är genomförda.

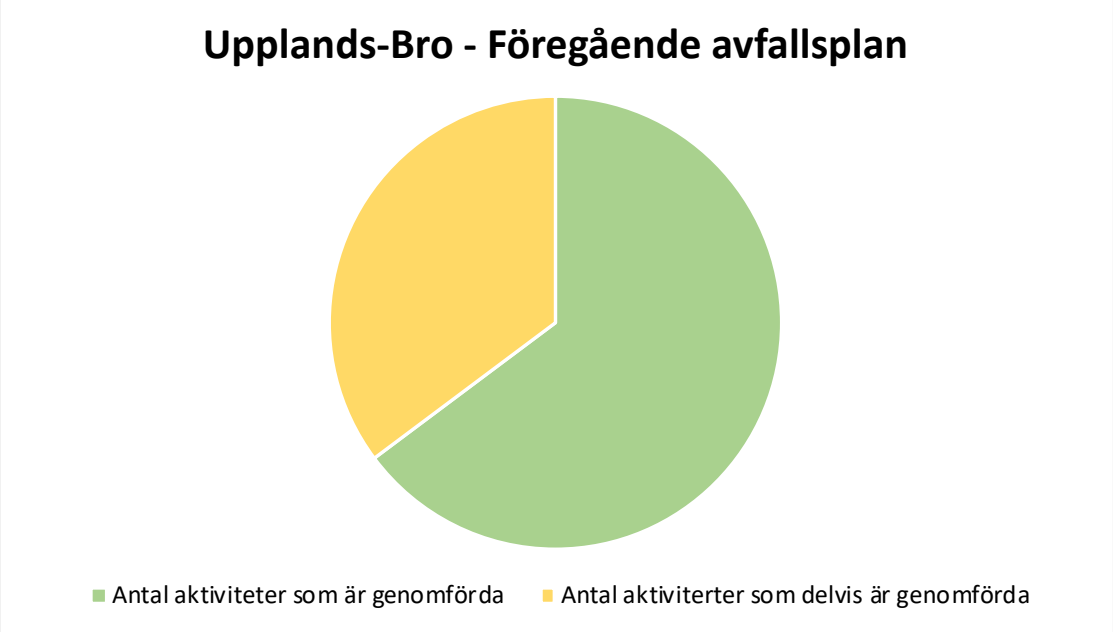

Figur 4 **I Upplands-Bro har 46 åtgärder genomförts och 25 åtgärder har delvis genomförts.**

3 Håbo

Mål för avfallshanteringen i Håbo kommun

	Måluppfyllelse	Kommentar
Mål 1: Förebygga uppkomsten av avfall		
Delmål 1: Mängden insamlat avfall ska ha minskat med 162kg per person till år 2025	😐	*Avfallsmängderna har hittills minskat med 95 kg/invånare. Arbetet med målet bör fortsätta.*
Delmål 2: Matsvinn i kommunen ska ha minskat med 20 kg per person till år 2025	☺	*En minskning har skett i kg/pers. Kommunens Enheten för måltidsservice arbetar kontinuerligt med matsvinn i skolor och förskolor och mäter skolornas matsvinn 2 ggr/år. Arbetet med målet bör fortsätta.*
Mål 2: Öka återanvändningen		
Delmål: Öka återanvändningen till år 2025 i kommunen jämfört med 2014	☺	*Vi har arbetat med återanvändning av Byggmaterial på åvc, tex tryckat virke, kakel, m.m. Skattkammaren visar upp återanvänt material som sedan går till utlottning till kommuninvånare. Arbetet med målet bör fortsätta, avfallet ska ses som en resurs.*
Mål 3: Öka materialåtervinningen		
Delmål 1: insamling av textil för materialåtervinning ska öka	☺	*Insamling av textil: målet för 2025 är uppnått.* *Avslutas?*
Delmål 2: Utsortering av förpackningar till materialåtervinning ska öka med 10kg per person till år 2025.	☺	*Har ökat markant. Den förbättrade sorteringen hos småhusen i fyrfackssystemet är så klart en stor del av förklaringen men det kan även finnas pedagogiska effekter på lägenhetshushållen. Arbetet med målet bör fortsätta, genomföra plockanalys, kvalitetsuppföljning av fyrfacken.*
Delmål 3: Materialåtervinning och annat materialutnyttjande av byggnads- och rivningsavfall ska vara 70 procent år 2025.	☺	*Materialåtervinning och annat materialutnyttjande av byggnads- och rivningsavfall överstiger 70%*
Mål 4: Minska mängden avfall till energiåtervinning		

	Måluppfyllelse	Kommentar
Delmål 1: Minska på mängden brännbart avfall på återvinningscentralen med 110 kg per person till år 2025.		*Mängden grovavfall till energiåtervinning fortsätter att minska och är nu nere på 114 kg/per person (måltal 174 kg). Arbetet med målet bör fortsätta, avfallet ska ses som en resurs.*
Delmål 2: Minska mängden kärl- och säckavfall som går till förbränning med 45 kg per person till år 2025.		*Den insamlade mängden restavfall 2021, har minskat med 45 kg/per personjämfört med samma period 2020. Den förbättrade sorteringen hos småhusen i fyrfackssystemet är så klart en stor del av förklaringen men det kan även finnas pedagogiska effekter på lägenhetshushållen.*
Mål 5: Avfallshanteringen ska vara en naturlig del i den kommunala planeringsprocessen.		
Delmål 1: I alla bygglovsärenden ska fastighetsägare informeras om råd och anvisningar gällande transportvägar och avfallsutrymmen i kommunen.		*Infört Teknisk handbok, samarbetet med bygglovsavdelning på väg att förbättras.* *Avslutas?*
Delmål 2: Höja kunskapen om avfallsfrågor i kommunen.		*Genomfört internutbildningar avfall, krävs dock kontinuerligt så arbetet bör fortsätta men kanske inte som mål i kommande avfallsplan?*
Mål 6: Avfallsverksamheten ska utgå från kundens behov och tillhandahålla god service.		
Delmål: Minst 90% av hushållen är nöjda med avfallshanteringen till år 2025.		*Infört appen samt nytt insamlingssystem, fyrfack. Genomföra kundundersökningar kommande år.*

4 Knivsta

Mål för avfallshanteringen i Knivsta kommun

	Måluppfyllelse	Kommentar
Inriktningsmål 1 Klättra uppåt i avfallstrappan		
1A Minimera avfallsmängderna		
Inrätta en kretsloppspark med återbruk, återvinning av byggavfall och energirådgivning vid Knivsta återvinningscentral.		*Genomfört*
Ökad återanvändning och återvinning av byggavfall på återvinningscentralen genom utsortering av exempelvis isolering, träprodukter, fönster, dörrar, tegel, stenprodukter och bad- och köksutrustning.		*Fortsatt prioritering*
Möjligheterna att lämna textilier till återanvändning och materialåtervinning ska utökas.		*Har etablerats genom utökad återbruksverksamhet vid kretsloppsparken.*
Utveckla mätmetod och rutiner för uppföljning av mängder till återbruk.		*Arbetet pågår*
Mängden onödigt matavfall, så kallat matsvinn, ska minska. Minskningen ska uppnås genom att kommunicera miljövinster och fortlöpande ge återkoppling.		*Fortsätta följa upp via plockanalyser*
Uppdatera inköpspolicy och inköpsrutiner för att öka medvetenheten bland kommunens verksamheter om vikten att förebygga att avfall uppstår.		*Inköpspolicyn har uppgraderats till att innehålla högre krav i syfte att förebygga att avfall uppstår.*
Organisera internt webbaserat återbrukssystem för kommunens verksamheter på intranätet.		*Infördes under 2021.*

	Måluppfyllelse	Kommentar
1B Ökad material- och energiåtervinning		
Arbeta med att utöka sorteringen så att de nationella målnivåer som satts till år 2020 för förpackningar och returpapper kan uppnås.		*Genom införandet av fastighetsnära insamling har sorteringsgraden ökat för förpackningar och returpapper.*
Verka för nyetablering av återvinningsstationer för mottagning av förpackningar och tidningar utanför tätorten, såsom Lagga samhälle, Vassunda pendlarparkering och Norra Alsike.		*Fortsätta verka för detta.*
Använda taxan som styrmedel för att stimulera till sortering av hushållsavfall.		*Ny uppdaterad avfallstaxa infördes 2021 i syfte att öka incitamentet för förbättrad sortering.*
Arbeta för att öka utsorteringen och omhändertagandet av matavfall som uppstår i restauranger och livsmedelsbutiker.		*Arbetet kommer att fortsätta in i nästa planperiod.*
Fortsatt utredning av tekniska möjligheterna till egen behandling av matavfall med biogasutvinning, med utgångpunkt i utförd förstudie/examensarbete.		*Utredning avslutad utan åtgärd.*
Skapa ett system som möjliggör en effektiv och lokal återföring av näringsinnehållet i avloppsvatten från slutna tankar, i samverkan med lokala lantbruksaktörer.		*Behandlingsanläggning etablerad under 2021 i syfte att återföra slamprodukter från enskilda avlopp till kretsloppet.*
Hitta lokal avsättning för fosfor från minireningsverk och fosforfällor.		*Samarbete med LRF har etablerats i syfte att få lokal avsättning för fosforgranulat.*
Ta fram policy för fettavskiljare hos verksamheter för ökad insamling och biogasutvinning ur fettavfall.		*Policy utarbetad men ännu inte antagen.*

	Måluppfyllelse	Kommentar
Se till att fettavfall samlas in från alla verksamheter där sådant avfall uppkommer samt från hushåll med stora mängder fettavfall.	☹	*Ej utfört.*
1C Alla kommunala verksamheter ska sortera sitt avfall		
Gemensam upphandling för hämtning av tidningar och förpackningar från kommunens verksamheter.	☹	*Ej utfört.*
Kommunens förvaltningar ska ta fram checklista för sin verksamhet utifrån avfallsplanen.	😐	*Planeras för i kommande avfallsplan.*
1D Fortsatt minskning av mängden avfall till deponi		
Fortsätta utveckla fraktionerna på återvinningscentralen för att minska mängden blandat avfall.	☺	*Etablering av eftersortering av grovafall har bidragit till minskade deponimängder.*
Ta emot isolering separat på återvinningscentralen för materialåtervinning.	😐	*Påbörjat samarbete Prezero.*
Inriktningsmål 2 Minimerad miljöpåverkan		
2A Minskad andel farligt avfall och elavfall i soppåsen		
Utökade informationsinsatser.	☺	*Löpande uppdatering av webbplats.*
Förbättra möjligheterna att lämna ljuskällor och småelektronik. Antalet insamlingsplatser ska utökas med minst två publika insamlingsställen.	☹	*Ännu inte genomfört.*

	Måluppfyllelse	Kommentar
Utreda nya insamlingslösningar för insamling av farligt avfall och elavfall.		*Efter genomförd utredning etablera enkel insamlingslösning motsvarande "Samlaren".*
I samarbete med miljöenheten öka kunskapen om företagens hantering av farligt avfall, exempelvis genom uppföljning av den årliga miljörapporteringen.		*Fortsatt arbete under kommande planperiod.*
2B Fortsatt hög kvalitet på insamlat matavfall		
Fortsatta informationsinsatser genom medverkan i nationella kampanjer, utökade aktiviteter i sociala medier och nyhetsutskick för att bibehålla dagens goda kvalitet.		*Fortsatt arbete under kommande planperiod.*
Utökning och systematisering av insamlingspersonalens rapportering av felsortering.		*Löpande rapportering infört via verksamhetssystem samt information till abonnent på plats.*
2C Liten miljöpåverkan från avfallsinsamlingen		
Kravställande vid upphandling av avfallshämtning och transporter för att få en störningsfri hämtning som tillgodoser en bra boende- och arbetsmiljö.		*Infört i kravspec vid ny upphandling av avfallsentreprenör.*
Utreda om alternativa insamlingssystem i nya bostadsområden kan bidra till att minska störningar vid hämtning.		*Ej utfört.*
2D Liten miljöpåverkan från gamla deponier		
Undersökning enligt fas 2 av Mifo-metoden av de nedlagda deponier som Länsstyrelsen bedömt tillhöra riskklass 2, samt undersökning av områden som är aktuella för byggnation.		*Ej utfört.*
Inriktningsmål 3 En avfallshantering anpassad till människan		

	Måluppfyllelse	Kommentar
3A Fortsatt samverkan för en god arbetsmiljö		
Samverkan mellan kommun, entreprenör och fastighetsägare. Tydliggörande av roller och ansvarsfördelning i avtal och upphandlingar.		*Beaktat i nuvarande upphandling.*
Krav i entreprenader på dokumenterade rutiner för arbetsmiljöarbetet och systematisk löpande uppföljning.		*Beaktat i nuvarande upphandling*
Genom dialog med fastighetsägare och byggherrar samt granskning av planer och bygglov skapa bra förutsättningar för en god arbetsmiljö.		*Rutiner är fastställda mellan avfallsenheten och berörda verksamheter*
3B Enkla och lättillgängliga insamlingssystem		
Genom dialog med fastighetsägare och byggherrar uppmuntra dem att skapa bra möjligheter för de boende att sortera ut avfall för återvinning.		*Dialog genomförd med början hos kommunalt bostadsbolag.*
Verka för etablering av fler återvinningsstationer för förpackningar och tidningar inom kommunen.		*Genomfört.*
Beakta avfallshanteringen tidigt i planprocessen.		*Förbättrade rutiner framtagna för ökad kommunikation i planprocessen.*
Utreda om alternativa insamlingssystem i nya bostadsområden kan bidra till att öka tillgänglighet och återvinningsgrad.		*Alternativa system till miljörum har utretts.*
Undersöka invånarnas nöjdhet med kommunens insamlingssystem samt tillgängligheten till dem genom enkätundersökning vart tredje år.		*Enkätundersökning genomförd 2020 genom "Kritik på teknik".*
3C Hög medvetenhet och kunskap		
Ta fram en kommunikationsplan för uppfyllande av målen i avfallsplanen.		*Genomförd.*

	Måluppfyllelse	Kommentar
Riktad information till hushåll i flerbostadshus för att skapa engagemang och öka intresset för utsortering av matavfall, förpackningar och tidningar.		*Vid nyetablering av flerbostadshus delas riktad information ut.*
Införa ny informatörstjänst för att öka kunskapen om förebyggande av avfall och hållbarhetsarbete hos skolor, föreningar och allmänheten.		*Ny tjänst i form av avfallsingenjör inrättad.*
Riktad information och rådgivning till företag i kommunen om sortering och förebyggande av avfall.		*Ej genomfört.*
Ta fram checklista för företagens avfallshantering som kan användas av miljö- och livsmedelsinspektörer.		*Ej genomfört.*
Dialog med entreprenörerna om att sophämtare och personal på återvinningscentralen kan fungera som ”ambassadörer”.		*Delvis genomfört på Kretsloppsparken.*
Kommunen ska medverka vid årlig utbildning av entreprenörernas personal.		*Genomfört.*
Riktad information till hushåll med enskilda avlopp om återföring av avloppsfraktioner, och vikten av att inte tillföra föroreningar till avloppet.		*Genomfört.*
Inriktningsmål 4 Effektiva system för avfallshantering		
4A Effektiv avfallshantering		
Upphandling av nya avtal för insamling och behandling.		*Genomfört under planperioden.*

	Måluppfyllelse	Kommentar
Utreda möjligheten att införa fastighetsnära insamling med flerfackskärl vid en- och tvåfamiljshus.		*Infört oktober 2020.*
Driva på utvecklingen till fler gemensamma hämtställen och delning av kärl för en- och tvåfamiljshus.		*Ej aktuellt efter införandet av fyrfackskärl.*
Utreda plats för ytterligare en återvinningscentral, för att säkra kapacitet vid ökat invånarantal.		*Arbetet har utvecklats till att bygga ut befintlig Kretsloppspark. Uppförande av ytterligare en park senareläggs.*
Föra en dialog inom kommunen och med andra aktörer om lokalisering av avfallsrelaterad verksamhet.		*Dialogen pågår.*
Avtal mellan kommunen och FTI där etablering av två nya återvinningsstationer 2015 och ytterligare minst en 2016 villkoras.		*Inte aktuellt då kommunen infört fastighetsnära insamling för småhus och fritidshus.*
4B Avfallshantering ska finnas med i planeringsprocesserna		
Se över rutiner och riktlinjer för avfallsplanering vid exploatering.		*Medverkar i kommunens centrala stadsutvecklingsstrategiprogram.*
Se över rutiner och riktlinjer för avfallsrelaterad granskning av planer och bygglov.		*Genom omorganisation inom samhällsbyggnadskontoret är avfallsenheten involverad i processerna.*

5 Sigtuna

Mål för avfallshanteringen i Sigtuna kommun

	Måluppfyllelse	Kommentar
MÅLOMRÅDE 1 - FRÅN AVFALL TILL RESURS		
Delmål 1: Materialåtervinningen ska öka – År 2020 ska minst 50% av allt hushållsavfall materialåtervinnas.		*Ingen uppföljning*

	Måluppfyllelse	Kommentar
Delmål 2: Återanvändningen ska öka – År 2020 ska minst 5 % av mängden grovavfall som lämnas till ÅVC återanvändas.		*Ny ÅVC har öppnats där vikt läggs på att öka materialåtervinning. Ny entreprenör har upphandlats där särskilt fokus på att avfall som samlas in ska utsorteras för att öka andelen material som kan materialåtervinnas och återbrukas.*
Delmål 3: Matsvinn ska minska i Sigtuna kommuns egna verksamheter – År 2020 ska mängden matsvinn från Sigtuna kommuns förskolor, grundskolor och Arlanda gymnasium minskat med 25 % jämfört med år 2014.		*Måltidsservice har minskat matsvinn med 10% årligen som hållbarhetsmål. Vilket de klarat med marginal.*
MÅLOMRÅDE 2 - AVFALLSHANTERING MED MÄNNISKAN I FOKUS		
Delmål 1: Medborgarna bidrar till ett hållbart samhälle – År 2020 ska medborgarnas medvetenhet om vad enskilda individer kan göra för att bidra till en hållbar utveckling ökat		*Har inte mätts, men samtidigt informeras vi dagligen om att vi måste ta hand om vår planet.*
Delmål 2: Arbetsmiljön för dem som hanterar avfall ska vara god – År 2020 ska minst 50 % av antalet identifierade svåra hämtställen ha åtgärdats.		*Infört nytt insamlingssystem 4-fack där vi har en driftledare som följer upp och åtgärdar dessa. Arbete med målet bör fortsätta.*
Delmål 3: God service – År 2020 ska minst 90 % av hushållen vara nöjda med hur avfallshanteringen som helhet fungerar i kommunen.		*Undersökning 2019 visar att ca 75% av invånarna var nöjda med insamlingen. I slutet av 2020 har nytt insamlingssystem med bättre service införts samt en ny ÅVC, men ingen kundnöjdhet gjorts.*
MÅLOMRÅDE 3 - FARLIGT AVFALL I RÄTT SPÅR		
Delmål 1: Mängden felsorterat farligt avfall ska minska – År 2020 ska minst 95 procent av hushållen veta hur farligt avfall ska hanteras.		*Bara 80% vet hur göra rätt enligt Sveriges Kommuner och Landsting rapport Kritik på teknik från 2019. Arbete med målet bör fortsätta.*
Delmål 2: Det ska vara lätt att göra rätt med farligt avfall – År 2020 ska det erbjudas insamlingssystem för farligt avfall, inklusive smått elavfall, från alla dagligvaruaffärer.		*Samlaren finns utplacerad på 2 platser samt insamling via returbil som stannar på förbestämda platser i kommunen. Kommunen erbjuder Röd box med gratis tömning vid beställning. Arbete med målet bör fortsätta. Eventuellt hitta andra/nya vägar för att nå målet.*

	Måluppfyllelse	Kommentar
Delmål 3: Negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska – Senast år 2020 ska alla nedlagda deponier för hushållsavfall riskklassificerats och åtgärder planerats.	☹	*Inga övergripande arbeten har lagts ned på åtgärder av de nedlagda deponierna, och inga övergripande arbeten kring att klassa dessa har genomförts under perioden.*

6 Upplands-Bro

Mål för avfallshanteringen i Upplands-Bro kommun

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
Inriktningsmål 1. En hållbar avfallshantering anpassad till människan		
Mål 1a: Öka medvetenheten och kunskapen kring hållbar konsumtion		
1. Använda fler mediekanaler för information till invånare och verksamheter och lyfta frågan kring hållbar konsumtion i samband med olika kommunevent.	☺	*1. AvfallsAppen lanserades för en smidigare kommunikation med hushållen i kommuner. Appen kommer att utvecklas succesivt med nya funktioner, flera användningsområden och för mer information till flera användare.*
2. Ta fram sorteringsanvisning med bilder för att de med läs- och skrivsvårigheter samt bristfälliga kunskaper i det svenska språket ska kunna ta till sig informationen.	😐	*2. Aktiviteten ska utföras efter etablering av ett nytt nordiskt symbolsystem för avfall. Nya skyltar med nya symboler har installerats på kommunens kretsloppscentraler 2021. .*
3. Uppmuntra till och medverka i skolprojekt anpassade till elever i olika årskurser, där avfallsminimering och avfallshantering står i fokus. Utveckla koncept där barn står som budbärare till sina föräldrar. Genomförs i samarbete med utbildningskontoret.	😐	*3. Avfallsavdelningen tillsammans med kommunekolog och miljöstrateg ger ekonomiskt stöd till produktion av Natur & Miljöboken som levereras till elever i kommunens skolor.* *Arbetet planeras även med minimering av matsvinn i skolor.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
Mål 1b. År 2023 ska minst 90 % av hushållen vara nöjda med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen		
1.Ta fram en kommunikationsplan för avfallsverksamheten som knyter an till avfallsplanens mål.		*1. En gemensam kommunikationsplan har tagits fram vid införande av fyrfackssystemet. Kommunikationsplanen ska utvecklas av kommunikatör med hänsyn till en ny gemensam avfallsplan.*
2. Tydliggöra hur insamlingssystemet fungerar och förmedla det kretsloppstänkande som genomsyrar kommunens arbete.		*2. En informationskampanj var genomförd i samband med införande av fyrfackssystemet. Arbete med information ska utvecklas för att förbättra sorteringsgrad även hos hushåll i lägenheter samt verksamheter.*
3. Ta fram råd till fastighetsägare om hur de kan informera sina hyresgäster.		*3. Arbetet pågår dock ofta med individuell rådgivning vid olika tillfällen. Gemensam informationsinsats behöver utarbetas framöver.*
4. Öka kunskapen om avfallsfrågor inom kommunens kontor och bolag.		*4. Aktiviteter planeras med bättre information till kommunens verksamheter om sortering och hämtning av avfallsfraktioner av upphandlade entreprenören.*
5. Främja insamlingssystem som gör avfallshanteringen mer tillgänglig och bekväm för användare.		*5. Utredning av olika insamlingssystem var genomförd för att välja det bästa systemet för villahushåll vilket sedan infördes i kommunen enligt politiskt beslut.*
6. Lyfta fram goda exempel på utrymmen för avfallshantering som kan användas som inspiration för byggherrar och fastighetsägare.		*6. Inom projekt för nybyggnation rekommenderas modern utformning av avfallsutrymmen enligt Avfall Sveriges vägledning.*
7. Göra enkätundersökning för att ta reda på vad som saknas för att fler avfallslämnare ska bli nöjda.		*7. Enkätundersökning planeras att utföras en tid efter införande av fyrfackssystemet.*
Mål 1d. Skapa god arbetsmiljö på befintliga och nya hämtningsplatser		
1. Stödja entreprenörer i deras arbete med förbättring av arbetsmiljö hos sina medarbetare. Vara behjälpliga för entreprenörer i utredning av optimala lösningar för att åtgärda arbetsmiljöproblem.		*1. Arbetsmiljöfrågor är alltid en punkt på samordningsmöten med entreprenören. Kommunen ser dock i första hand att arbetsmiljöfrågorna är entreprenörens ansvar. Kommunen är entreprenören behjälplig med lösningar och eventuella åtgärder.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
2. Maskinella lösningar ska prioriteras i första hand vid alla nybyggnationer och större ombyggnationer.	☺	*2. Maskinella lösningar prioriteras vid nybyggnationer om det finns möjlighet för installation av flera behållare för källsortering.*
3. Tydliggöra krav på arbetssätt avseende arbetsmiljöarbete i upphandlingar.	☺	*3. Upphandlingsdokument har punkter med tydliga arbetsmiljökrav för entreprenören vilka beaktas vid utvärderingar.*
4. Medverka och bidra till en god dialog mellan fastighetsägare och entreprenör i deras åtgärdsprocess inom arbetsmiljöarbetet.	☺	*4. Kommunen medverkar vid behov för att hitta bra lösningar både för kunder och för att främja entreprenörens arbetsmiljöarbete.*
Inriktningsmål 2. Ta vara på avfallet som resurs		
Mål 2a. Avfall ska förebyggas och en större andel produkter och material återanvändas		
1. Medverka till fortsätt utveckling av system för insamling och återanvändning av kläder och textilier.	☺	*1. Fortsätter samarbeta med välgörandeorganisation Human Bridge som tar hand om hela flöde av textilier både för återanvändning och återvinning.*
2. Uppdatera inköpspolicy och inköpsrutiner för att öka medvetenheten bland kommunens verksamheter om vikten att förebygga att avfall uppstår.	😐	*2. Dokumenten bör utarbetas i samverkan med alla kommuner i den kommande gemensamma avfallsplanen.*
3. Utreda möjligheten att skapa internt webbaserat återbrukssystem för kommunens verksamheter på intranätet.	☺	*3. Det finns en grupp Köp-Byt-Sälj på intranät som har 143 deltagare och är aktiv med respektive annonser. Arbetet bör kunna utökas för att ge invånare möjlighet att komma åt överblivet materiell.*
4. Arrangera leksaksbyte i samband med lämpliga event i samarbete med berörda aktörer.	😐	*4. Arbete frös pga pandemin men ska fortsätta efter borttagande av alla restriktioner.*
5. Fortsätta utvecklingsarbete med återbruk på kretsloppscentraler genom utöka antal sorter av varor för återanvändning, t ex byggmaterial, cyklar, möbler mm.	😐	*5. Utvecklingsarbete pågår och ska fortsätta med aktiviteter i den kommande gemensamma avfallsplanen.*
Mål 2b. Materialåtervinningen ska öka och mängden felsorterat avfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018		

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
1. Avfallstaxan ska ha miljöstyrande effekt för att stimulera till utökad sortering av hushållsavfall.		*1. Avfallstaxan har tagits fram med tydlig miljöstyrande effekt vilket ekonomiskt bidrar till källsortering.*
2. Utsortering av fraktionerna tidningar/kontorspapper, pappers-, glas-, metall- och plastförpackningar, farligt avfall och elavfall ska finnas i alla kommunala verksamheter och i kommunens eget fastighetsbestånd.		*2. Arbetet pågår men är inte klart än. Det finns en del verksamheter som har dispenser pga till exempel platsbrist mm. Arbetet ska fortsätta.*
3. Samarbeta med FTI och andra aktörer för utveckling av insamlingsplatser för förpackningar och tidningar samt identifiera områden där återvinningsstationer behövs.		*3. En ny trend med FNI (fastighetsnära insamling) ställer nya krav till placering och utformning av sorteringsstationer närmare till bostäder. Planer diskuteras på samrådsmöten med FTI.*
4. Utveckla insamlingssystemen för källsorterade fraktioner tillsammans med berörda aktörer.		*4. Ett nytt insamlingssystem med fyrfackskärl för småhus infördes i slutet av 2020.*
5. Ställa krav att platser/anläggningar för avfallshantering inom nybyggområde ska utformas med möjlighet till källsortering av förpackningar och tidningar.		*5. Krav på bra avfallshantering i nybyggområde ställs alltid i remissvar och kommuniceras med projektledare och byggherrar under projektprocesser.*
6. Öka sorteringsgraden av grovavfall på kretsloppscentralerna med nya materialfraktioner av t.ex. plast, planglas, olika sorts metaller, lastpallar och textilier.		*6. Utvecklingsarbetet fortsätter för att förbättra sorteringen av grovavfall. Kommunens KLC har begränsningar gällande utrymme och därmed antalet containrar. Olika lösningar ska provas för att nå målen.*
7. Förbättra sortering genom demontering av grovavfall till olika fraktioner på kretsloppscentralerna, t ex däck från fälg, möbel.		*7. Målet ska ses om för att hitta andra lösningar pga storlek av KLC. Vi säljer däck med fälg. Bra möbler och artiklar går till bytesboden för återanvändning mm.*
Mål 2c. Förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av bygg- och rivningsavfall ska öka		
1. Driva informationskampanjer om miljönyttan med effektiv hantering av byggmaterial och förebyggande av byggavfall, att spillmaterial vid byggproduktion ska minimeras och byggvaror hushållas.		*1.Arbetet påbörjades med framtagande av Direktiven för Upplands-Bro hus.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	**Måluppfyllelse**	**Kommentar**
2. Inom tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall ställa krav via materialinventering, kontroll/rivningsplan och deponideklaration vid slutsamråd för att kontrollera att lagen följs.	😐	*2.Det finns standardkrav till hantering av byggavfall från bygglov som även kan kompletteras med högre särskilda krav för att nå målet.*
3. Utreda möjlighet att ordna utsortering och återbruk av överblivet byggmaterial på kretsloppscentralerna.	😐	*3. Utvecklingsarbetet pågår för att hitta möjlighet och passande plats trots brist på ytor i kommunens KLC. Olika lösningar ska provas för att nå målet.*
4. Ta fram goda konkreta exempel för att visa hur målet kan uppnås.	😐	*4. Planeras i samarbete med andra aktörer, t ex bygglov och byggherrar.*
Mål 2d. Mängden matavfall som slängs i onödan ska minska		
1. Öka kommuninvånarnas medvetenhet om matsvinnets påverkan på miljön och ekonomin.	☺	*1. Olika mediekanaler används för information om negativ påverkan av matsvinnet, t ex Miljöalmanackan och tidningen Uppslaget.*
2. Genomföra projekt i skolor, skolkök och storkök för att öka medvetenheten kring matsvinn i syfte att det ska minska.	😐	*2. Planera projektet i samarbete med utbildningsavdelningen samt verksamheter.*
3. Arbeta med kommunikationsprogram för minskning av matsvinnet.	😐	*3.Minskning av matsvinnet ska vara en punkt i kommande gemensam kommunikationsplan.*
Mål 2e. Andelen matavfall som sorteras ut ska vara minst 70 % till 2023		
1. Öka invånares medvetenhet om matavfallsinsamlingens betydelse för miljön och ekonomin. Det vill säga det matavfall som ändå uppstår ska samlas in och behandlas biologiskt till biogas och biogödsel.	☺	*1.Med införande av fyrfackskärl ökade insamling av matavfall så att den blev en större fraktionen än restavfall. Allt matavfall går till biogasproduktion.*
2. Utsortering av matavfall ska finnas i alla kommunala verksamheter och i kommunens eget fastighetsbestånd.	😐	*2.De flesta kommunala verksamheter sorterar matavfall men det finns en del som har dispens. Arbetet fortsätter för att lösa problem och nå målet*
3. Delta i matavfallskampanjer för att främja matavfallsinsamling.	☺	*3. Under fem år deltog kommunen i en regional kampanj tillsammans med andra kommuner i Stockholms län.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
4. Regelbundet genomföra uppföljning av mängder matavfall (följa upp statistik) med återkoppling till avfallslämnare för att påverka/utmana till bättre sortering.		*4.Gemensam uppföljning av statistik genomförs regelbundet. Resultat presenteras i AvfallsAppen, Miljöalmanacka och i tidningen för inspiration till bättre sortering.*
5. Utveckla insamling av matavfall från verksamheter särskilt från restauranger, storkök, livsmedelsbutiker mm. Kontroll kan samordnas i samband med annan tillsyn.		*5. Arbetet pågår med regler för hantering av matavfall från olika verksamheter i samverkan med entreprenör.*
Mål 2f. Fortsatt minskning av mängden avfall till deponi		
1. Fortsätta utveckla sortering av fraktionerna på kretsloppscentralerna för att minska mängden avfall till deponi.		*1.Besökare på KLC hänvisas till deponicontainer som sista utväg och som undantag efter färdig sortering.*
2. Kommunikation kring vad som ska sorteras ut och var det ska lämnas. Uppdatera sorteringsguide.		*2.Personalen på KLC är alltid behjälplig med hänvisning för sortering. Översiktskarta över anläggningarna finns på kommunens hemsida och i miljöalmanackan En gemensam sorteringsguiden bör tas fram i framtiden.*
Inriktningsmål 3. Allt avfall hanteras miljöriktigt för en hållbar miljö		
Mål 3a. Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska minska jämfört med 2018.		
1. Informationskampanjer till kommuninvånare med fokus på varför det är viktigt att sortera ut farligt avfall och elavfall, vad som ska sorteras ut och var det ska lämnas.		*1.Hantering av farligt avfall och elektronik är alltid en viktig punkt i information till invånare och verksamheter, t ex i Miljöalmanacka, Sorteringsguiden och t ex i soprum i fastigheter.*
2. Utveckla säkra och lättillgängliga system för insamling av hushållens farliga avfall.		*2.Mobilinsamling av farligt avfall och småelektronik är tillgänglig för invånare fyra gången per år. Två Samlare för farligt avfall finns på allmänna platser i Kommunhuset i Kungsängen och i Bro.*
3. Kommunens verksamheter ska ha kontroll på vilket farligt avfall som uppstår och förvissa sig om att hantering, borttransport och omhändertagande sker på ett korrekt sätt.		*3.En entreprenör är upphandlad för bl.a hämtning av farligt avfall och elavfall från kommunens verksamheter.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
4. Information och kontroll över hantering av farligt avfall och elavfall hos verksamheter ska samordnas i samband med annan tillsyn.		*4. Öka samarbetet med miljöenheten kring företagens hantering av farligt avfall.*
5. Ställa tydliga krav till byggherrar på hantering av farligt avfall i bygg- och rivningslov.		*5.Det finns standardkrav till hantering av farligt avfall från bygglov som kan kompletteras med högre krav för att nå målet.*
Mål 3b. Hålla hög kvalitet på insamlat matavfall		
1. Fortsatta informationsinsatser riktade till både hushåll och verksamheter genom medverkan i nationella kampanjer och utökade aktiviteter i sociala medier.		*1. Under fem år deltog kommunen i en regional kampanj tillsammans med andra kommuner i Stockholms län. Olika sociala medier används för informationsinsatsen gällande matavfall.*
2. Förbättra avvikelserapportering från chaufförer.		*2.Det finns krav på entreprenören att chaufförer ska rapportera avvikelser vid felsorterat matavfall enligt avtal.*
3. Effektivisera åtgärder mot felsorterat matavfall så att det sorteras på ett korrekt sätt.		*3.Det finns tydliga rutiner för hantering av felsorterat matavfall.*
Mål 3c. Minimera miljöpåverkan vid insamling av hushållsavfall		
1. Arbeta för att avfallshantering i största utsträckning ska göras med fordon som drivs av förnyelsebara drivmedel.		*1.Nästan alla fordon hos upphandlade entreprenörer kör på biogas enligt krav i upphandlingar.*
2. Verka för en god och genomtänkt logistik för avfallstransporter.		*2.Entreprenörer använder särskilda IT-program för att optimera logistiken i körlistor.*
3. Avväga positiva och negativa miljöeffekter inför förändringar av hämtningssystemet.		*3.Miljöeffekter beaktas alltid vid utredningen av nya insamlingssystem.*
Mål 3d. Liten miljöpåverkan från gamla deponier		
1. Förnya riskklassificering av nedlagda deponier för hushållsavfall.		*1.Uppföljning av behov för utredning av gamla deponier ska genomföras i samarbete med miljöenheten.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
2. Säkerställa att markägare genomför nödvändiga åtgärder för att minska miljöpåverkan från gamla deponier.	😐	*2.Medverka med miljöenheten vid kontroll av status av gamla deponier.*
Inriktningsmål 4. Effektiva system för avfallshantering		
Mål 4a. Utveckla insamlingssystemet utifrån funktionalitet och ekonomi		
1. Främja moderna insamlingssystem utifrån miljö- och arbetsmiljöperspektiv via avfallstaxa.	☺	*1. Abonnemangsavgiften för det nya fyrfackssystem höjdes inte vid framtagande av ny avfallstaxa, vilket främjar bättre källsortering.*
2. Vara behjälpliga för fastighetsägare att de kan optimera insamlingsplatser utifrån funktionalitet och ekonomi.	☺	*2. Vi hjälper alltid fastighetsägare vid efterfrågan om rådgivning gällande ordning av avfallsutrymme.*
3. Vid upphandling av ny avfallsentreprenad, verka för hållbar utveckling ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv.	☺	*3.Upphandlingar genomfördes tillsammans med grannkommunerna för att nå bättre ekonomisk och ekologisk effekt.*
4. Sträva efter positiva förändringar i insamlingssystemet för att uppnå största möjliga miljönytta och servicegrad för pengarna.	☺	*4. En utredning av olika insamlingssystem genomfördes för att välja det mest passande systemet för småhus med högre servicegrad och miljönytta.*
5. Medverka i utredning av möjligheten att skaffa insamlingsplatser för toalettavfall från småbåtar.	😐	*5.Utredning ska genomföras i samverkan med miljöenheten och båtklubbar.*
Mål 4b. Utveckla insamlingssystemet utifrån funktionalitet och ekonomi		
1. Bevaka nya tendenser i insamlingssystem för att se om det finns behov av att anpassa befintliga insamlingssystem.	☺	*1.Fyrfackssystem som blivit ett mer populärt system i andra kommuner infördes 2020 för att ersätta det gamla systemet för småhus.*
2. Utreda förutsättningar för alternativa insamlingssystem för kommunens avfallshantering bland annat för fastighetsnära insamling.	☺	*2.Utredning av alternativa insamlingssystem för fastighetsnära insamling hos villaägare genomfördes och resulterade i införande av fyrfackssystemet. Arbetet fortsätter för lägenheter.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	Måluppfyllelse	Kommentar
3. Vara öppen för innovationer som kan leda till utvecklad avfallshantering.	☺	*3.Vi hållerögonen på marknaden för att hitta nya moderna system för avfallshantering.*
4. Medverka vid utredning av vilka insamlingssystem som finns eller behöver finnas för att skapa flexibilitet i dessa vid nybyggnationer.	☺	*4.Vi medverkar alltid i nybyggnationsprojekt med diskussioner kring passande insamlingssystem som ger bästa lösningarna för aktuella projekt.*
5. Bevaka de politiska diskussioner som förs om insamlingsansvaret för förpackningar och tidningar och anpassa kommunens system efter resultatet.	☺	*5.Införande av fyrfackssystem och det nya ansvaret för insamling av tidningar var resultatet av regeringsbeslut samt vår vilja att vara klara till 2023.*
Mål 4c. Avfallshanteringen är en naturlig del av den fysiska planeringen		
1. Regler och riktlinjer om avfallshanteringen för fastighetsägare och byggherrar ska finnas i kommunens tekniska handbok.	😐	*1.Framtagande av en ny gemensam teknisk handbok (alt. riktlinjer) planeras utföras i samarbete med andra kommuner inom gemensamt projekt.*
2. Se över rutiner och riktlinjer för avfallsrelaterad granskning av planer, program och bygglov.	😐	*2. Rutiner och riktlinjer ska uppdateras vid framtagande av en ny gemensam teknisk handbok.*
3. Kontinuerlig samverkan mellan berörda kontor/avdelningar för att skapa samsyn och samarbete.	☺	*3. Deltagande i alla projekt bl a vid nybyggnation med rådgivning och remissvar om avfallshantering.*
4. Ställa krav på att det finns ytor för god avfallshantering i samband med nybyggnation, förtätning av bostadsområden, exploatering och utveckling av områden.	☺	*4. Krav att det ska finnas ytor för FNI eller individuella fyrfackskärl i nybyggområde ställs alltid till projektledare under projektprocesser och i remissvar.*
5. Fortsätta arbetet med att få en samsyn kring användandet av kommunal mark för avfallshantering, när möjlighet att anordna en bra hantering saknas på fastigheten.	☺	*5. Samarbete med MEX och FTI gällande användande av kommunal mark för avfallshantering vid behov.*
Mål 4d. Utveckla samverkansarbete med andra kommuner och aktörer		
1. Utveckla samarbete och erfarenhetsutbyte med grannkommuner på avfallsområdet.	☺	*1. Samarbete utvecklades till gemensamma upphandlingar av entreprenader och ett gemensamt projekt med införande av ett nytt insamlingssystem.*
2. Delta i gemensamma projekt och kampanjer med andra kommuner.	☺	*2. Tidigare samarbete med en grannkommun utvecklades till samarbete med tre grannkommuner.*

Mål och aktiviteter/åtgärder	**Måluppfyllelse**	**Kommentar**
3. Samverka med andra aktörer för att hitta bra lösningar för avfallshantering.	☺	*3. Ständig samverkan med projektledare och byggherrar i projekt med nybyggnation.*